

ҚР шоғырландырылған бюджеті

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

2021 жылғы 01 наурыздағы жағдай бойынша

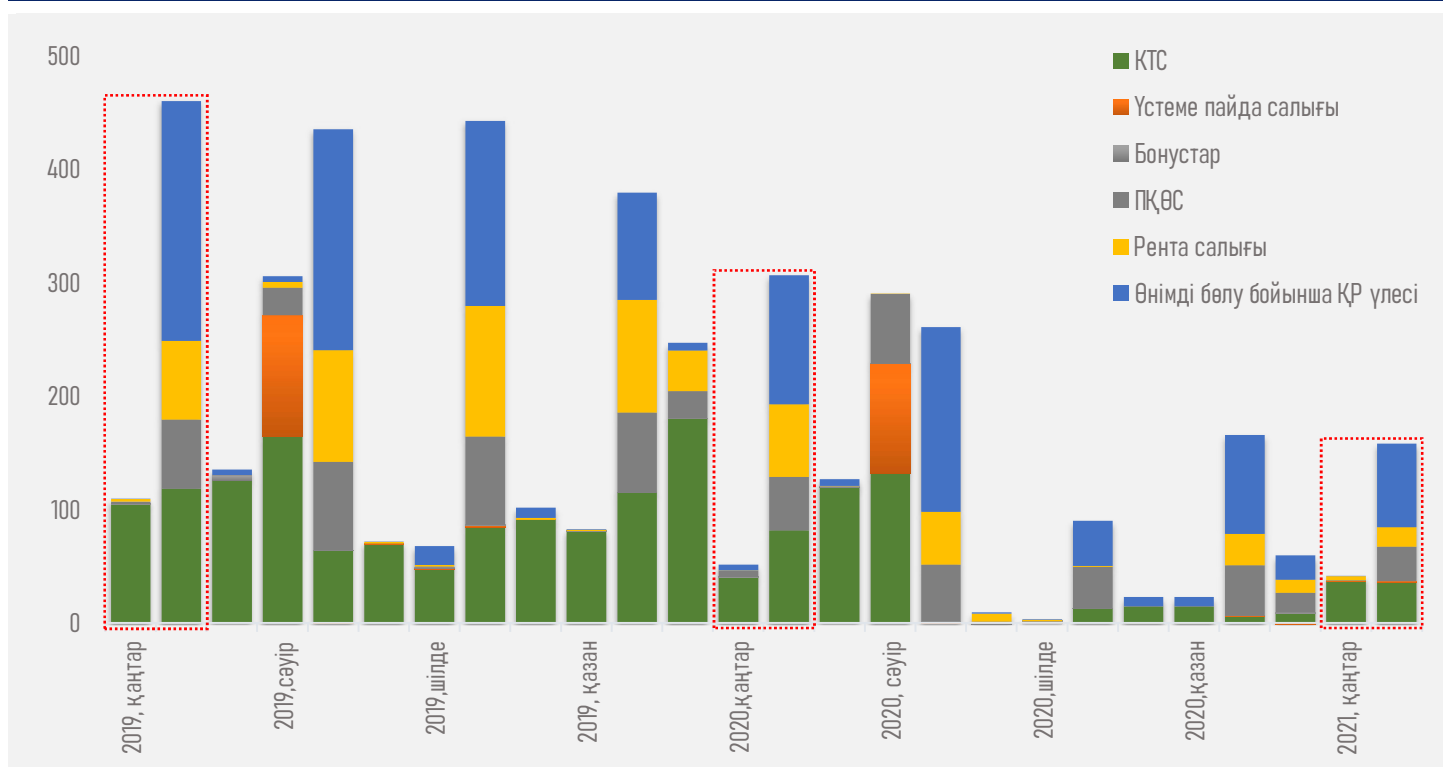
Кезеңнің негізгі тенденциялары

- Бір мезгілде фискалдық ынталандыру кезінде карантиндік шараларға байланысты түсімдердің төмендеуі аясында шоғырландырылған бюджет тапшылығының 1 трлн теңгеге дейін айтарлықтай тереңдеуі байқалады (3,1 есе өсу).
- Атап айтқанда, шоғырландырылған бюджеттің кірісі 15,4% - ға, 1,7 трлн теңгеге дейін төмендеді. Мұнай бағасының төмендігі және ОПЕК+мәмілесі шеңберінде оны өндірудің төмендеуі салдарынан Ұлттық қорға түсетін салықтық түсімдер бойынша (төменде қараңыз) ең жоғары төмендеу байқалады.
- Бюджет шығыстары 11,5%-ға 2,8 трлн теңгеге дейін өсті. Денсаулық сақтау саласына жұмсалатын шығындар (+70%) және мемлекеттік қарызға қызмет көрсетуге жұмсалатын шығыстар (3,8 есе өсу) едәуір өсті, бұл шығыстардың жиынтық өсімінің 93% -ын құрайды.
- Бюджет тапшылығын қаржыландыру үшін жылдық тарту жоспары 3,8 трлн теңге болған кезде 0,6 трлн теңгеге қарыз тартылды.
- Қаржы министрлігі Ішкі нарықта 1,9 трлн теңге алуды жоспарлап отыр, бұл жалпы тарту көлемінің 50% - ын құрайды.

Ел бойынша салықтық түсімдер *

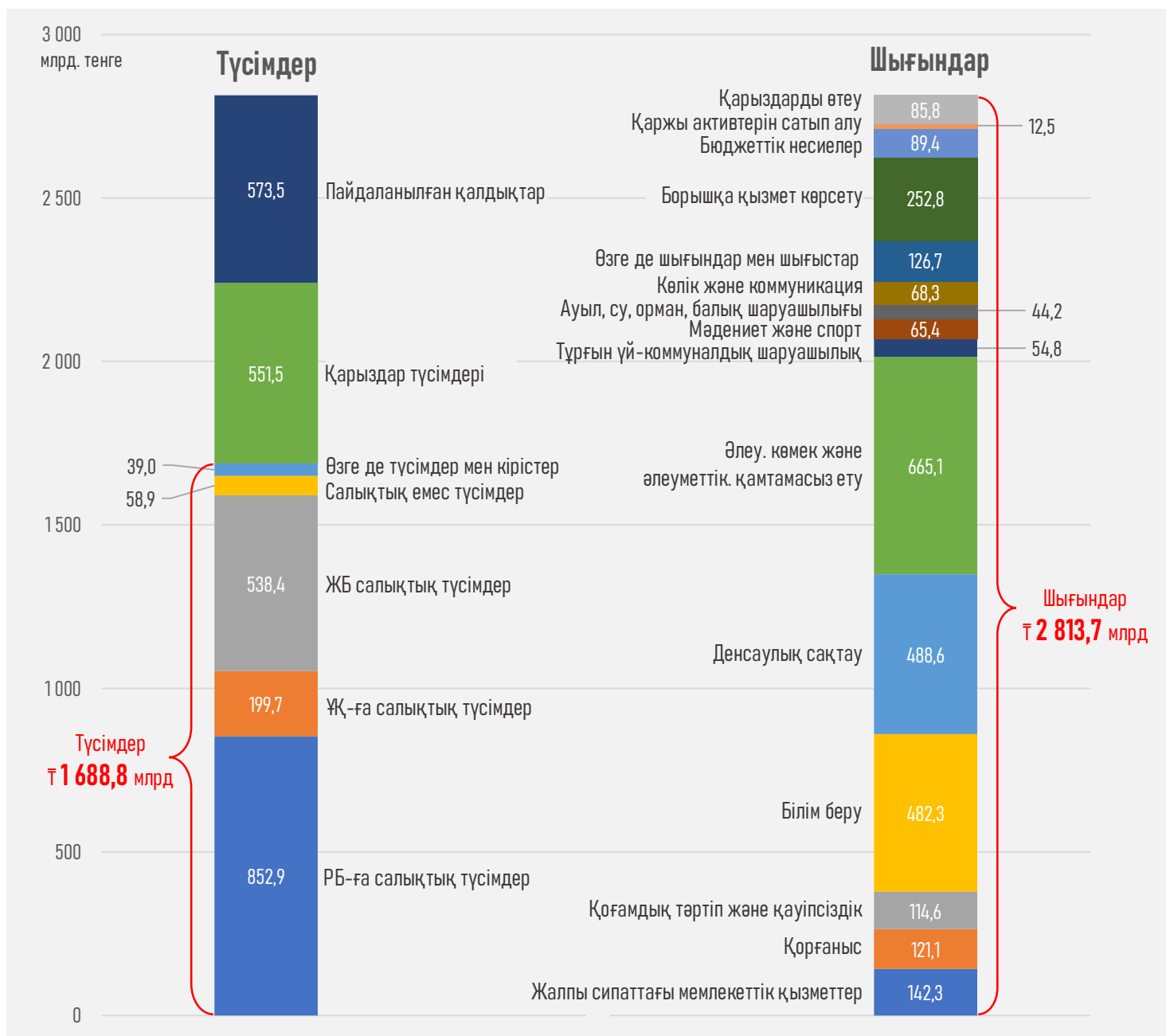

Ұлттық қорға салықтық түсімдер *

* Дереккөз: ҚР Қаржы министрлігінің сайты

2021 жылғы қаңтар-ақпандағы ҚР шоғырландырылған бюджетінің теңгерімі*

Резюме

Макроэкономикалық жағдайлардың нашарлауы ЖІӨ-нің өзгеруіне тиісті түрде әсер етеді (қаңтар-ақпан айларында -2,9%). Бұл ретте экономиканың неғұрлым терең құлдырауы, оның ішінде фискалдық ынталандыру шараларымен тежеледі. Ағымдағы жылғы қаңтар-ақпанда шоғырландырылған бюджет шығыстары 12% - ға 2,8 трлн теңгеге дейін өсті. Естеріңізге сала кетейік, ағымдағы жылы шоғырландырылған бюджеттің жиынтық шығыстары ЖІӨ-нің 25% - ына дейін немесе 17,9 трлн теңгеге дейін өседі (2020 жылмен салыстырғанда+11%).

Сонымен бірге, карантиндік шектеулер мұнайдың төмен бағаларымен бірге салық түсімдеріне теріс әсер етеді. Мәселен, 2021 жылғы қаңтар-ақпанның қорытындысы бойынша Ұлттық қорға салық түсімдері 44%-ға, республикалық бюджетке - 19%-ға, шоғырландырылған бюджетке - 18%-ға төмендеді. Бұл ретте ағымдағы жылы ел бойынша жиынтық салық түсімдері 11,6 трлн теңге деңгейінде күтілуде (2020 жылмен салыстырғанда +16%).

Салық төлемдері бойынша түсімдердің төмендеуі аясында есепті кезеңде жиынтық кірістер ағымдағы жылы болжанатын жиынтық кірістер 13,0 трлн теңге (2020 жылмен салыстырғанда+17%) болған кезде 1,7 трлн теңгені (-15,4%) құрады.

Осылайша, есепті кезеңде бюджет теңгерімі 1,0 трлн теңге тапшылығымен қалыптасты, ал ағымдағы жылы болжанып отырған жалпы тапшылық 3,6 трлн теңгені немесе ЖІӨ-ге 5,1%-ды құрайды.

Кірістердің бір мезгілде төмендеуі кезінде шығыстардың ұлғаюы Covid-19 пандемиясының қолайсыз салдарын жоюға бағытталған контрциклдік саясатқа байланысты. Бұл ретте шикізат нарығының қолайлы конъюнктурасы аясында экономикалық белсенділіктің күтілетін қалпына келуімен және Covid-19-ға қарсы вакцинацияның басталуымен бюджеттік ынталандырулардың қажеттілігі төмендейді.